

at der ikke sættes et fast Beløb som de 38 Mill. Kr., der maa være udækket, hvorefter Resten skulde være dækket efter Reglerne af 1873. Det fra 1873 gældende System er det saakaldte Kontingentsystem. Her foreslaar man nu at gaa over til det saakaldte Brøksystem, d. v. s., at den Del af Beløbet, som skal være metaldækket, stadig udgør en bestemt Del af samtlige cirkulerende Sedler. Vi se af de Lovforslaget vedheftede Bemærkninger, at tilsvarende Bestemmelser findes i andre Lande, og det vil yderligere ses, at den Brøkdel af udstedte Sedler, som skal være metaldækket, er noget forskellig, men at den intet Steds er saa høj som her foreslaaet, nemlig Halvdelen af samtlige til enhver Tid cirkulerende Sedler. Jeg nævnerede før, at den cirkulerende Seddelmængde for Øjeblikket er saadan noget som 120 Millioner Kr., det vil sige, at for Fremtiden skal Halvdelen deraf, omtrent 60 Millioner, være metaldækket. Efter den ældre Bestemmelse var det 80 Millioner, som skulde være metaldækkede. Der bliver altsaa et Beløb i Metal, som Nationalbanken for Fremtiden faar løs og kan bruge i sin bankmæssige Virksomhed.

Jeg vender et Øjeblik tilbage til, hvad jeg nævnerede før, at naar Forholdet ved den nærværende Ordning for Statskassens Vedkommende maa kaldes meget gunstigt, og det maa siges, at Nationalbanken har strakt sig meget vidt, maa det være foregaaet under Forudsætning af, at den kunde faa Lettelse paa anden Maade; og her ligger da en meget stor Del af Lettelsen, idet den i Stedet for som nu at have 80 Millioner liggende i Guld til Dækning for Sedlerne, for Fremtiden, naar der regnes med den samme cirkulerende Seddelmængde, kan nøjes med 60 Millioner. Den faar altsaa adskillige Millioner fri. — Tallet kan selvfølgelig ikke siges bestemt, dels fordi det, som jeg nævnerede før, veksler, dels paa Grund af forskellige andre Omstændigheder, men det drejer sig om saa betydelige Beløb som omtrent 20 Millioner, over hvilke den i Modsætning til før faar fri Hænder. Derved staar Banken overfor Muligheden af at arbejde i videre Omfang end hidtil, fremarbejde en større Fortjeneste og derved bringe Udbyttet baade for Aktionærerne og Statskassen højere op end i Øjeblikket. Jeg nævnerede før, at Banken for Øjeblikket ikke kan faa mere end omtrent 4 pCt. af sin Aktiekapital. Det er meget muligt, at den ved Hjælp af de Millioner, den her faar fri Raadighed over, vil være i Stand

til at oparbejde Udbyttet, saa at den faar de 6 pCt. og maaske ud der over noget mere til Fordeling mellem Statskassen og Aktionærerne efter Reglerne i § 4 om $\frac{1}{4}$ til Statskassen og $\frac{3}{4}$ til Aktionærerne.

Jeg har hidtil talt ud fra den Forudsætning, at Nationalbanken vedblivende beholdt sin Aktiekapital uforandret paa de 27 Mill., og der er vel ikke Tvivl om, at Banken i og for sig ikke ønsker nogen Udvidelse af Aktiekapitalen, selv om den har faaet Mulighed derfor ifølge den sidste Bestemmelse i § 2. Den vil naturligvis, naar den i øvrigt har Penge nok til at drive sine Forretninger med, sørge for saa vidt muligt at holde Aktiekapitalen nede paa 27 Mill., desto større Udbytte kan der blive til Aktionærerne og ogsaa til Statskassen gennem den Fjerdedel, som den skal have af den allersidste Del af Overskuddet. Men det kan altsaa tænkes, at Banken udvider sin Aktiekapital op imod de 50 Mill., og saa vil maaske Renteudbyttet, maalt i Forhold til Aktiekapitalen, gaa ned, men der vil absolut blive mere til Fordeling, og i det Øjeblik Udbyttet oparbejdes i væsentlig Grad, enten det saa sker med eller uden Forhøjelse af Aktiekapitalen, bliver Spørgsmaalet: Ere de Bestemmelser, som ere tagne med Hensyn til Statens Del i Udbyttet, da tilfredsstillende for Staten? I og for sig er det vanskeligt at udtale sig derom, da man ikke ved, hvilke Muligheder der er for Nationalbanken til at oparbejde Udbyttet, eller hvor højt det kan komme op, og det er muligt, at de foreslaaede Bestemmelser ere tilfredsstillende selv med det højere Udbytte. Som sagt, det er ikke til at se, eller hvor højt det kan komme op, men jeg vil henlede Opmærksomheden paa, om det ikke havde været rigtigere, at det Beløb, som Staten skal have forlods, i alt Fald i nogen Maade var blevet gjort afhængigt af det Udbytte, som Banken overhovedet kan komme til at give. Som det staar i Øjeblikket, indrømmer jeg, at de 750,000 Kr. er særdeles rigeligt til Statskassen. Vi maa heller ikke være alt for slemme til eventuelt at sætte Beløbet til Vejrs, hvis Banken kommer til at give større Udbytte. Det mindre Udbytte, den nøjes med nu, maa den faa godtgjort igen, inden vi tænke paa at tage mere; men hvis man i Løbet af 30 Aar faar arbejdet Banken op til et betydeligt større Udbytte, end Talen er om her, kunde det tænkes, at de 750,000 Kr. alligevel blev lovlig lidt.

Det er et af de Punkter, som jeg vil henstille til Overvejelse, hvorvidt der kan